

Hormozgan University of Medical Sciences

4th National and 1st International Congress on

Tobacco and Health

22-24 February 2023

Bandar Abbas

چالش های اجرایی قوانین و مقررات و کنترل دخانیات در ایران

دکتر علی حیرانی (MD, PhD)

دانشیار دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

پنج راهبرد اصلی در کاهش مصرف دخانیات

۱

تغییر باورها و ارزشهای ذهنی مردم از طریق اطلاع رسانی عمومی در خصوص مضرات و تبعات مصرف دخانیات

۲

کاهش دسترسی و مصرف دخانیات از طریق اعمال مقررات

۳

کمک به کاهش مصرف از طریق ترویج روشهای جایگزین

۴

حمایت از مصرف کنندگان برای ترک دخانیات

۵

پژوهش در جنبه های اپیدمیولوژیک و جامعه شناختی مصرف دخانیات

قوانین و مقررات مرتبط با کنترل دخانیات در ایران

- آیین نامه ممنوعیت استعمال و عرضه سیگار و سایر مواد دخانی در اماکن عمومی - ۱۳۷۶
- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون چارچوب سازمان بهداشت جهانی در مورد کنترل دخانیات - ۱۳۸۴
- قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات - ۱۳۸۵
- آیین نامه اجرایی قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات - ۱۳۸۶
- دستورالعمل تعیین عاملین مجاز توزیع و فروش فرآورده های دخانی - ۱۳۸۷
- دستورالعمل تعاریف، شمول و ویژگی های تبلیغات مواد دخانی - ۱۳۹۳
- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به تشریفات (پروتکل) ریشه کنی تجارت غیرقانونی محصولات دخانی - ۱۳۹۴
- ضوابط اختصاصی محصولات دخانی و کالاهای تبلیغی دخانی در قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - ۱۳۹۸

مهمترین مفاد قوانین و مقررات مرتبط با کنترل دخانیات

- ✓ منع هر نوع **تبلیغ**، حمایت، تشویق مستقیم و غیرمستقیم / منع استفاده از تعابیر گمراه کننده مانند ملایم، لایت، سبک و مانند آن ...
- ✓ رعایت استانداردهای اعلام شده در **بسته بندی** فرآورده های دخانی
- ✓ منع تجارت غیر قانونی و قاچاق / منع توزیع فرآورده های دخانی **بدون پروانه فروش**
- ✓ ممنوعیت فروش سیگار و دخانیات به صورت **فله، باز و نخی**، اینترنتی و با دستگاه های خودکار
- ✓ ممنوعیت فروش به افراد **کمتر از ۱۸ سال**
- ✓ ممنوعیت استعمال دخانیات در **اماکن اداری و عمومی**
- ✓ **اخذ مالیات** بر مصرف و استفاده در فعالیت های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی در زمینه پیشگیری از مصرف دخانیات توسط نهادها و تشکل های مردمی

جناب آقای رحمانی
وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت

با سلام و احترام؛

همانگونه که استحضار دارید مطابق ماده ۷ قانون جامع کنترل دخانیات، وزارت بازرگانی وقت مکلف گردیده بود پروانه فروش فرآورده‌های دخانی را براساس دستورالعمل مصوب ستاد کشوری کنترل دخانیات صادر نماید. دستورالعمل مذکور در دومین جلسه ستاد تصویب و پس از اخذ تأییدیه رئیس جمهور محترم، طی نامه شماره ۱۲۹۷۵۴ مورخ ۱۳۸۷/۰۴/۱۳ جهت اجرا ابلاغ گردید. متعاقباً موضوع اجرای دستورالعمل یاد شده با تعیین مهلت زمانی در نهمین جلسه ستاد کشوری کنترل دخانیات تصویب و پس از تایید رئیس جمهور محترم طی نامه شماره ۱۵۹۲/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۶ ابلاغ گردید و در ادامه، در راستای اجرای مصوبات ستاد و تسریع در فرآیند ثبت واحد های صنفی مجاز به عرضه محصولات دخانی (سوپرمارکت، خواروبار فروش و سقط فروش)، مهلت دریافت پروانه خرده فروشی این محصولات در سامانه اصناف ایرانیان طی نامه شماره ۶۰/۸۰۲۹۸ مورخ ۱۳۹۵/۴/۵ تا تاریخ ۱۳۹۵/۰۵/۰۱ تعیین شد.

متأسفانه باوجود پیگیری‌های انجام شده همچنان تعداد قابل توجهی از واحد های صنفی در صنوف مذکور، خارج از شبکه مجاز اقدام به عرضه و فروش محصولات دخانی می‌نمایند که این موضوع نه تنها باعث عدم اجرای دقیق قانون جامع کنترل دخانیات و افزایش دسترسی به این محصولات شده بلکه مانعی در جهت نظارت و برخورد با عرضه و فروش محصولات دخانی قاجاق می‌باشد.

عزم سیاسی

تعدد و ابهام در عوامل بازرسی و گزارش کننده تخلفات

ماده ۱۵ - کلیه مأمورین بهداشتی و **سایر مأمورین ذیربط** در اجرای این قانون موظفند گزارشهای خود حسب مورد
جرایم موضوع این قانون برای مراجع ذیصلاح ارسال دارند.

ابهام در نوع تخلفات و مرجع رسیدگی کننده

ماده ۱۷- بازرسان سازمانهای بازرگانی استانها و سازمانهای صنفی و ناظران کمیسیونهای نظارت و مامورین نیروی انتظامی، دخانیات و وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی نسبت به بازرسی از واحدهای صنفی عمده فروش و خرده فروش اقدام خواهد نمود و در صورتی که واحدهای مزبور **مرتکب تخلفات صنفی** گردند موارد تخلف را برای رسیدگی به **هیات های رسیدگی به تخلفات صنفی موضوع ماده ۷۲ قانون نظام صنفی** اعلام می نمایند. واحدهای صنفی عمده فروش و خرده فروش موظف به ارائه کارت عاملیت فروش مواد دخانی به بازرسان، ناظران و ماموران دستگاه های فوق الذکر می باشند.

ماده ۱۹- مامورین بهداشتی و سایر مامورین ذیربط موظفند در اجرای قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات و آیین نامه مربوطه و این دستورالعمل گزارشهای خود را حسب مورد برای **مراجع ذیصلاح** ارسال دارند.

شماره ۱۵۳۲۰۰ / ات ۵۷۴۰۹ هـ
تاریخ ۱۳۹۸ / ۱۱ / ۳۰

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران
بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت دادگستری
سازمان برنامه و بودجه کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۱۱/۲۷ به پیشنهاد وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دادگستری و سازمان برنامه و بودجه کشور و به استناد تبصره (۲) ماده (۱۳) قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات - مصوب ۱۳۸۵ - تصویب کرد:
حداقل و حداکثر جزای نقدی در قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات - مصوب ۱۳۸۵ -
به شرح جدول زیر افزایش می‌یابد:

ردیف	مواد قانون	موضوع تخلفات	مبلغ (ریال)
۱	۱۰	هرگونه تبلیغات مغایر با قانون یادشده و آیین‌نامه اجرایی آن	۴۳۸۶۰۰۰ تا ۴۳۸۶۰۰۰
۲	۱۱	فروش و عرضه دخانیات از سوی افراد فاقد پروانه فروش، عرضه محصولات دخانی بدون شماره سریال و علامت مصوب و تکرار عدم پرداخت مالیات	۲۶۵۲۰۰۰ تا ۴۳۸۶۰۰۰
۳	۱۲	فروش یا عرضه دخانیات به افراد زیر هجده سال یا به واسطه این افراد	۴۳۸۶۰۰۰ تا ۸۷۷۲۰۰۰ در صورت تکرار ۸۷۷۲۰۰۰
۴	بند (ب) ماده (۱۳)	استعمال دخانیات در نهادهای موضوع ماده (۱۸) قانون رسیدگی به تخلفات اداری درخصوص مرتکبین غیر از کارکنان نهادهای مذکور	۶۱۲۰۰۰ تا ۸۷۷۲۰۰۰
۵	تبصره (۱) ماده (۱۳)	مصرف دخانیات در اماکن عمومی یا وسایل نقلیه عمومی	۴۴۸۸۰۰ تا ۸۷۷۲۰۰۰
۶	۱۶	عرضه فرآورده های دخانی در بسته های بدون شماره سریال و برچسب ویژه شرکت دخانیات و عدم درج عبارت "مخصوص فروش در ایران" بر روی بسته های فرآورده های دخانی وارداتی و عرضه و فروش بسته های باز شده فرآورده های دخانی	۴۴۸۸۰۰ تا ۱۷۵۴۴۰۰

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور

ابهام در جزای تخلفات

و

بازدارندگی آن

عدم مطالبه اجرای قوانین و مقررات از سوی نهادهای قانونگذار،
ناظر، جامعه و سازمان های مردم- نهاد

مشکلات اقتصادی و اجتماعی

پیشنهاد

یکپارچه سازی قوانین و مقررات همراه با شفاف سازی فرآیند رسیدگی به تخلفات و رفع ابهامات مطرح شده،
در راستای پاسخگو کردن نهاد مسئول

تقویت سازمان های مردم- نهاد برای مطالبه اجرای قوانین و مقررات

Thank you for your attention

